

Przemoc i procedura Niebieskie Karty

Przemoc

W świetle Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej jako **przemoc domową** należy rozumieć: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

1. a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;”.

Psychologiczna definicja przemocy to CELOWE I WYKORZYSTUJĄCE PRZEWAGĘ SIŁ DZIAŁANIE PRZECIW INNEJ OSOBIE, NARUSZAJĄCE PRAWA I DOBRA OSOBISTE, POWODUJĄCE CIERPIENIE I SZKODY.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

1. JEST INTENCJONALNA

Przemoc jest zamierzonym i świadomym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie drugiej osoby.

2. SIŁY SĄ NIERÓWNOMIERNE

relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Osoba doświadczająca przemocy jest słabsza a osoba ją stosująca - silniejsza.

3. NARUSZA PRAWA I DOBRA OSOBISTE

Osoba stosująca przemoc wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa drugiej strony (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.).

4. POWODUJE CIERPIENIE I BÓL

Osoba stosująca przemoc naraża zdrowie i życie drugiej strony na poważne szkody. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że będąc poddaną takiemu oddziaływaniu ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym.

Procedura Niebieska Karta

Procedura została stworzona z myślą o relacjach, gdzie występuje przemoc.

Podejmowanie interwencji w środowisku odbywa się na podstawie procedury „Niebieskiej Karty” i nie wymaga zgody osoby doznającej przemocy domowej ani osoby stosującej przemoc domową.

Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek

organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem stosowania przemocy domowej, zgodnie z zasadą współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.

Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta” w przypadku powzięcia w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych podejrzenia stosowania przemocy wobec osób doznających przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej

Jest skoordynowanym systemem pomocy z jednej strony oraz ściśle określoną ścieżką postępowania, która opiera się na czterech formularzach tj. **KARTACH A, B, C i D.**

Procedurę rozpoczyna poprzez wypełnienie **KARTY A** pracownik: Policji, ośrodka pomocy społecznej, oświaty, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych lub lekarza. KARTA A zostaje wypełniona, gdy pracownik **ma podejrzenie**, że w danej relacji stosowana jest przemoc. Wtedy także osoba doświadczająca przemocy otrzymuje **KARTĘ B** zawierającą spisane informacje o: przemocy, o prawach jej przysługujących oraz adresy lokalnych miejsc pomocowych. Następnie KARTA A jest przekazywana do **Zespołu Interdyscyplinarnego**, który funkcjonuje w każdej gminie. Przewodniczący/a Zespołu przekazuje ją członkom tego Zespołu, który powołują dla tej sytuacji **Grupę Diagnostyczno - Pomocową**.

W skład Grupy Diagnostyczno - Pomocowej wchodzi przedstawiciele zawodów, którzy mogą być pomocni w tej, konkretnej sytuacji. Mogą to być np.: policjant, pracownik socjalny, psycholog szkolny, przedstawiciel organizacji pozarządowej udzielającej wsparcia, przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ale także kurator sądowy czy pracownik świetlicy środowiskowej. Grupa zapoznaje się z dokumentacją i zaprasza na spotkanie osobę doświadczającą przemocy. W trakcie tego spotkania ustalają wspólnie plan wsparcia – **KARTA C**, który w toku całej procedury jest monitorowany i ewentualnie modyfikowany stosownie do wydarzeń i potrzeb osoby doświadczającej przemocy.

Osoba stosująca przemoc jest także zaproszona na osobne spotkanie z grupą roboczą. Wówczas wypełniana jest **KARTA D**, która stanowi dokumentację z tego spotkania. Ma ono na celu wskazanie konsekwencji prawnych i psychologicznych stosowania przemocy oraz ukazać ścieżki zmiany zachowań. Ważnym czasem jest okres monitorowania i realizacji indywidualnego planu pomocy – wtedy członkowie grupy roboczej mają za zadanie wspierać osobę doświadczającą przemocy i ewentualnie korygować plan pomocy.

Procedura zostaje zakończona, **gdy ustanie przemoc** lub **powstaje uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu jej dalszego stosowania**. W sytuacji, gdy po zamknięciu procedury pojawiają się kolejne akty przemocy procedura **może zostać ponownie otwarta**.

PRZYDATNE STRONY INTERNETOWE:

- Ministerstwo Edukacji - www.men.waw.pl
- Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej- <https://www.gov.pl/web/rodzina>
- Ministerstwo Zdrowia - www.mz.gov.pl
- Fundacja Dzieci Niczyje -<https://fdcs.pl/>
- Rzecznik Praw Dziecka - <https://brpd.gov.pl/>
- Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie "Niebieska Linia" - <https://www.niebieskalinia.pl/>
- Fundacja Centrum Praw Kobiet - <https://cpk.org.pl/>
- Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - <http://www.parpa.pl/>
- Pomoc pokrzywdzonym przestępstwem - <https://www.funduszsprawiedliwosci.gov.pl/>
- Stowarzyszenie na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie - <https://www.niebieskalinia.org/>
- Lekarzu reaguj na przemoc - <http://www.lekarzureagujnaprzemoc.pl/>
- Polskie Towarzystwo Psychologiczne - www.ptp.org.pl
- Polskie Towarzystwo Psychiatryczne - www.psychiatria.org.pl
- Polskie Towarzystwo Dysleksji - www.ptd.edu.pl
- Komitet Ochrony Praw Dziecka - www.kopd.pl
- Dziecko w sieci - www.dzieckowsieci.pl
- Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - www.parpa.pl
- Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii - www.kbpn.gov.pl
- Krajowe Centrum ds. AIDS - www.aids.gov.pl
- Strona dzieci - www.dzieci.org.pl
- Komitet Ochrony Praw Dziecka - www.kopd.pl
- Rzecznik Praw Dziecka - www.brpd.gov.pl